

KOLOZSVÁRI KÉPESLAP

(A Délmagyarország munkatársai) A szegedi egyetemi énekkar kolozsvári vendégszereplése szolgáltatott ezúttal alkalmat arra, hogy, ellátogassak Erdély fővárosába. Aki egyszer már járt ott, az egész bizonyosan szívébe zárta ezt az uri levegőt, patinás ragyogású várost s e sorok írója még ősi, családi kötelek is fűzik ehhez a fejedelmi szépségű városhoz. A házsongrádi temetőben kopott, öreg sírkerekek alatt nyugszik anyai nagyapám, dédapám és hajdan tűzesszívű, ma emlékké csöndesedett székelő őseimnek egész sora.

Kolozsvárott korai, verőfényes tavasz köszöntött bennünket, szegedieket, akik — vagy ötvenen — eljöttünk és elhoztuk az Alföld fővárosának dalos üdvözlését... És a szokatlanul enyhe levegőt tavaszi verőfény valami tavaszi zsongás, vérpezsdítő, ifjúságot sugárzó izgalmat lehelt a levegőbe. Ez a kis tavaszi zendülés jó tett a mi alföldi kiegyensúlyozottsághoz szokott ifjainknak, leányainknak és — mint már előljárójában ki kell emelnem — olyan hatalmas, szinte viharos sikert arattak a szombati dalos versenyen, hogy két napig visszhangzott tőle egész Kolozsvár. A legtekintélyesebb kolozsvári napilap, a Keleti Újság például vezércikket közölt Finta Zoltán tollából a gyönyörűsége dalos összefoglalásról, amely Kolozsvár, Debrecen és Szeged ifjúságát az örök magyar dal kultuszában egyesítette.

»Fiaim, csak énekeljetek!«

ez volt a vezércikk címe s ezt a parancsot olyan szívvel-lélekkel teljesítette a három magyar egyetem ifjúsága, hogy országos elismerést érdemel. A monstre-hangverseny szombat este volt a Mátyás Király Diákházban és a hatalmas, még a románok által az egykori híres-neves Farkas-utcai színház helyén felépített kulturház nagyterme zsufolásig megtelt érdeklődőkkel. A pompás kiállítás, óriási terem hatalmas színpadán felsorakozott a három egyetem daloló ifjúsága, élén a három kitűnő karnaggal: Kertész Lajos szegedi egyetemi lekörművel, Csényi Imre debreceni és Benedek Kálmán kolozsvári karnagyokkal. A vendégdalokat szinte tüntető taps fogadta, majd a Szegeden is előnyösen ismert, kiváló professzor: Várady Imre, a kolozsvári egyetem tanára lépett a dalosok elé és feltűnő érdekességű, bátorhangu bevezető beszédet mondott.

Várady Imre professzor a dilettantizmus mai elburjánzásáról beszélt és kiemelte, hogy míg az irodalmi ponyva ellen történtek intézkedések, a zenei ponyva büntetlenül és lélekrombolóan virágzik. Országsszerte valóságos orgiát űl a zenei irodalom, a műdalok ezrei élnek virágzásukat s ennek oka ugyanaz, ami a dilettantizmus általános uralmát elősegíti: a tömegek eligénytelenedése. Hangsúlyozta, hogy a leghatásosabb népnevelő eszköz, a rádió is támogatja azokat az alsóbbrendű ösztönöket, amelyek a tömegizlés megromlásához vezettek. Komolyabb zenei műsori csak Budapest II. hullámhosszán

közvetít a rádió, ahol — lehetőleg senki sem hallja...

A professzor nagyszerű bevezető beszédét többnyire szakította meg a jelen voltak kirobbanó tetszésnyilvánítása s mind a szónok, mind a közönség helyeslése sürgette ezeket az állapotoknak mielőbbi gyökeres megváltoztatását.

Kodály, Bárdos, Orlandus Lassus,

Kozáky, Vaszy, Farkas, Perti, Bágya kórusművei szerepeltek a hangverseny műsorán. Először a Magyar Hiszekegyet énekelte el a három egyetem egyesített énekkara. Több, mint másfélszáz ifjú ember ajkáról hangzott el a megingathatatlan magyar reménykedés gyönyörű fohásza s itt, Erdély fővárosában ennek a dinamikus hatású fohásznak még fokozott, fájón reménykedő és egéztromló rezdülése is van... A nagy tömeg, amely megtöltötte a termet mozdulatlanul állva, tisztelegve hallgatta...

A kolozsvári énekkar Kodály egyik legszebb kórusművét, a »Norvég lányok« című dalt szólaltatta meg elsőként őszinte sikerrel, muzikálisan és igen szép előadásban. Majd a szegediek következtek Kozáky »Husvétli örömdal«-ával, amit nemrég mutattak be Szegeden. A finomhatású s Kertész karnagy által gyönyörűen kidolgozott kórusmű lelkes tetszést váltott ki a közönségből. Aztán a debreceniek szerepeltek s nem mulasztottuk el megemlíteni, hogy a megjelenés hatásosságát ők tudták kibasználni igazán. Zöld posztóból készült, stilizált debreceni subájuk és alatta régies aranyzsinórszerű, földigérő fekete selyem talárjuk meglepő hatást keltett a kolozsváriak és szegediek egyszerű, fekete öltözetével szemben. Kodály 121. genfi zsoltárával mutatkoztak be igen ügyesen.

A szegediek ünneplése

akkor kezdődött, amikor — a kolozsvári énekkar által bemutatott Vaszy Viktor-kórusmű elhangzása után — Orlandus Lassus Visszhang-ját adták elő. Olyan bájos hajlékonysággal, finoman és precíz intonálással szólt a behizelgő felépítésű kórusmű — az énekkar egy része, amely a visszhangot tolmácsolta láthatatlanul, a színpad mögötti énekkeremben szólt s ifj. Kertész Lajos vezényelte —, hogy a közönséget valósággal megbabonázta. Nem túlzás, ha azt mondjuk, hogy tombolva, szinte tüntető ünnepléssel követelték a kórusmű megismétlését. A szegediek kezdeti elfogódottsága feloldódott, valamennyi leány és ifjú arcan az öröm fénye tükröződött és ha lehet, még szebben s még lebilincselőbben énekeltek el újra a Lassus-művet.

Már szünet előtt eldőlt, hogy a szegedieké a palma a három énekkar közül, de szünet után olyan kirobbanó siker következett, hogy az végleg megpecsételte a közönségnek ezt a véleményét. A debreceniek Kodály egyik egyházas jellegű művét énekeltek el, majd sor került a szegedi egyetemi énekkar által

Allandó képkiallítás a legnagyobb festők képeiből!

Kellemes fizetési feltételekkel most is vásárolhat a

Modern Képszalonban

Könyv-utca 1. szám.

egyenesen Kolozsvár számára bemutatult Kodály-mű, a Petőfi versére írt »Székelyekhez« előadására. A Petőfi-költeményt impozáns komolysággal és nagyszerű hangheli előadókészséggel olvasta fel az énekkar egyik tagja s a közönség mozdulatlanul, szinte megbabonázva ült helyén, amikor felhangzott a hatalmas, egéztromló szózat: »Föl, székely föl! Közös az ellenségünk!«

Ezzel a csodálatos Kodály-dallamoktól zengő s Petőfi lánglelkétől izzó dallal forrt egybe a szegedi ifjúság lelke a kolozsváriakéval. Erdély bérci és a nagy magyar rónaság ölelkezett testvéri ölelésben az igazi magyar dal szárnyán! A közönség önfeledten, könnyes szemmel és vörösröptapsolt kézzel ünnepelte a szegedi dalosokat, akiknek — bár rendkívül fáradtak lehettek, mert a Kodály-mű a legnehezebb kórusművek egyike, amely szinte fizikai erőfeszítést kíván — meg kellett ismételnük a produkciót s becsületükre legyen mondva, még erőteljesebben, még nagyszerűbb kidolgozással ismételték meg. Nem esoda, ha a közönség a harmadik ráadást is követelte, de ezt már eredménytelenül. Helyette a műsor végén, Bárdos Bogolyai táncdalainak előadása után Friderici »Van három jóbarátom« kezdetű hatásos, vérpezsdítő dalt adták ráadásként, ismétlés helyett.

Messzire kell menni,

hogy lokálpatriotává váljék az ember, Szeged-rajongóvá a szó nemes értelmében. Csak így tanulhatjuk meg, hogy ami a miénk, az mindig becsesebb a másikénál s csak így láthatjuk, az összehasonlítás lehetősége révén, hogy milyen szépen fejlett, kimagaslóan értékes például szegedi zenekultúránk... Nemcsak a kitűnő egyetemi dalosokra vonatkozik ez, hanem első sorban szegedi operatársulatunkra, amely a közelmúltban Budapesten, azelőtt meg Pécsen aratott országos elismerést.

Péntek este, alighogy Kolozsvárra érkezünk, csak éppen hogy levertük az ut porát, a Nemzeti Színházba szücsünk, ahol délután 5 órakor kezdődött a Faust előadása. Gounod operáját rég nem hallottuk Szegeden, természetesen, hogy vonzotta az egyetemi ifjúságot s jómagamat is. Az előadás jellegű — ha kissé ironizálni akarunk — az lehetett volna, hogy »Mindent a szemnek, semmit a fülnek!«, de hangsúlyoznunk kell, hogy ezt a megállapítást a kolozsvári operaprodukciónak a szegedivel való összehasonlítása váltotta ki belőlünk. A Faust-előadás — nemhiába 5 órakor pontosan megkezdődött és nem kevesebb, mint háromnegyed 10-ig tartott! — olyan gazdag kiállítású és külsőségekkel telezsúfolt volt, hogy cikápráztatta a nézőt s a hallgató nem igen juthatott ahhoz, hogy figyeljen... Pompázatos díszletek — készítőjük a dímtéri előadások egykori, felejthetetlen színpadművésze: Varga Mátyás — egy teljes óra balett és hatalmas tömegjelenetek, akárcsak valami amerikai filmrevüben! A revüített Faust ilyen pompás kiállításban talán csak a párisi operában látható, de hát abból a hatalmas állami szubvencióból, amit a kolozsvári Nemzeti Színház kap, futja... Ha mi, szerény szegediek csak egy kis szízelésként kapunk annak az

összegnek, olyan operaelőadásokat produkálnánk, hogy külföldről is hozánk jönnének!

Ami az énekrészt illeti, Faustot Godin Imre külföldi sikereiről ismert tenorista énekelte indiszponáltan, alig hallhatóan — rosszmájú operahallgatók szerint mindig indiszponált —, Valentint M. Horváth János ugyancsak indiszponáltan — gondolatjel között ugyanaz, mint előbb —, Meisztro Szanati József volt, akinek szép baritonhangja van és egy felvonást kivéve, jól is énekel, de még jobban játszott. A hölgyek voltak a legerősebbek: Hidy Franciska Margitja hangban és előadásban szép teljesítményt jelentett, ugyancsak elfogadható Bajtai Gabriella Siebelje és Turján Vilma Mártája is. A legjobb viszont a kórus, különösen a hatalmas férfiak — ezt irigyeltük a kolozsváriaktól, mást nem; — s a zenekar is erőteljes, de Vaszy Viktor egyébként hozzáértő keze alatt hol tulhangos volt, hol önállózkodott...

Próza, operett, népszínművek

szerepeltek a kolozsvári Nemzeti Színház közeli műsorán. A Piros bagyoláris, a Fekete Péter, egy operett: az Elérhetetlen asszony, az Aranyék című Niccodemi-színjáték Tasnádi Fekete Máriával, a Szökött katoná, az operák közül a Fauston kívül a Rigoletto és a Sevillai borbély, végül Tamási Aron Örökmozgó című darabja és Zilahy Lajos példátlan sikerű új drámája, a Fatornyok, amelynek március 8-án, tehát ma lesz a bemutatója.

Az utolsó napon,

bétfőn már hazafelé gondoltunk s azokat a láthatatlan, szellemi kapcsolatokat kerestük, amelyek Erdély fővárosát Szegedhez közelebb hozzák. Halhatatlan Juhász Gyulánk emlékére egy csöndes kis otthonban leltük fel, a nagynevű erdélyi szavalművésznő N. Tessitori Nóra hajlékában; pontosabban a művészasszony szívében. A Juhász Gyula-évfordulóra emlékezve Tessitori Nóra felelevenítette emlékeit, amelyek az egyik legszebb Juhász-szonettéhez, az »Erdélyi ibolyák«-hoz fűződnek. Szótlan nyaralt és éppen Juhász Gyula verseinek tanulásával foglalkozott, amikor sőtája alkalmával erdei ibolyát látott. Egy csokorravalót szedett belőle és elküldte Juhász Gyulának, egy kis gyantás fenyőkéreg kíséretében, hogy a messzi alföldi városban érezze Erdély lehelletét... Az ibolya az alábbi szonett megírására ihlette a költőt:

A kolozsvári kikelet szülötte
E pár szál gyöngéd, kora ibolya,
Szűz szirmokon szelíden eltűnődve
a magyar Mona Lisa mosolya.

Erdélyünk szent rögének ibolyát
A fátyol tájra méla üzenet,
Virágnyelven beszéltek, ó parányi,
De drága kincsek, hervadt kedvesek.

Kék szemetekben az erdélyi égnei
Régi derűje intget felém,
És sötét szirmotokon érzem én

az új fájdalmat. Mig vágyódva nézel
Bus ibolyák, gyötör egy néma vád,
És rátok hintem könnyem harmatát!

Ezt a a szonettet muzsikálta felkünkben a gyorsvonat, amíg átrohagott az alagutakon s repített Nagyvárad, majd a sebesvonat Szeged felé...

Csényi Piroksa

JÖN!

ÖRDÖGLOVAS

JÖN!